

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยลำดับดังนี้

1) เพื่อศึกษาสถานการณ์การค้าของเครื่องใช้ไฟฟ้าในพื้นที่ย่านเมืองของ จังหวัด เชียงราย ประเทศไทยและพื้นที่ใกล้เคียง กับพื้นที่เมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐ ประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) และพื้นที่ใกล้เคียง 2) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรค และปัจจัย การค้าของเครื่องใช้ไฟฟ้าในพื้นที่ย่านเมืองของ จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย และ พื้นที่ใกล้เคียง กับพื้นที่เมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) และพื้นที่ใกล้เคียง 3) เพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาเครื่องใช้ไฟฟ้าในพื้นที่ย่านเมืองของ จังหวัดเชียงราย ประเทศไทยและพื้นที่ใกล้เคียง กับพื้นที่เมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) และพื้นที่ใกล้เคียง ผู้วิจัยได้ ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. พื้นที่ศึกษา
2. รูปแบบการวิจัย
3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
4. ข้อมูลและแหล่งข้อมูล
5. เครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

พื้นที่ศึกษา

1. พื้นที่ศึกษาในประเทศไทยทำการศึกษาในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดเชียงรายและ พื้นที่ใกล้เคียง ได้แก่ ในพื้นที่อำเภอเมือง อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา และอำเภอสันป่าตอง จังหวัด เชียงใหม่

2. พื้นที่ศึกษาในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) การศึกษาในพื้นที่เมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว และพื้นที่ใกล้เคียง ได้แก่ ในพื้นที่เมืองดันทั้งและเมืองปากทา

รูปแบบการวิจัย

ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ใช้การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal interview) โดยใช้แบบสัมภาษณ์ หรือการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Non-structured interview) เป็นการสัมภาษณ์โดยที่ผู้สัมภาษณ์ถามผู้ถูกสัมภาษณ์ด้วยการกำหนดประเด็นต่างๆ ไว้ล่วงหน้าให้ได้ข้อมูลตรงตามประเด็นที่ต้องการ และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participant observation)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษากับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประกอบไปด้วย ผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับเครือข่ายการค้าโคไทย-ลาวทั้งภาครัฐและเอกชน ในประเทศไทย 52 ราย คือ พื้นที่ในอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย 25 ราย และพื้นที่ใกล้เคียงอำเภอเมือง อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา 15 ราย และ อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ 12 ราย สำหรับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) 48 ราย ในพื้นที่แขวงบ่อแก้ว เมืองห้วยทราย 23 ราย เมืองดันทั้ง 13 ราย และเมืองปากทา 12 ราย รวมจำนวนประชากรทั้งหมด 100 ราย

2. เลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) จากบุคคล 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้บริโภครวม กลุ่มผู้ค้า กลุ่มผู้เลี้ยง และกลุ่มเจ้าหน้าที่ภาครัฐ จำนวนกลุ่มละ 20 ราย โดยกำหนดเป็นผู้ให้ข้อมูลฝ่ายไทยจำนวน 10 ราย และฝ่ายสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำนวน 10 ราย ดังนี้

2.1 ผู้บริโภคเนื้อโคและผลิตภัณฑ์จากโคในพื้นที่อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ประเทศไทยและพื้นที่ใกล้เคียง กับผู้บริโภคเนื้อโคในเมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) และพื้นที่ใกล้เคียง จำนวนทั้งหมด 20 ราย ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริโภคเนื้อโคและผลิตภัณฑ์จากโคตลอดจนถึงกลุ่มผู้บริโภคที่ต้องการโคมีชีวิตเพื่อนำไปส่งโรงฆ่าสัตว์จากประเทศจีน ในพื้นที่อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย และพื้นที่ใกล้เคียงในพื้นที่จังหวัดพะเยา และจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 10 ราย ในพื้นที่เมืองห้วยทราย

แขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) และในพื้นที่ใกล้เคียง พื้นที่เมืองต้นฝั้งและเมืองปากทา จำนวน 10 ราย

2.2 ผู้ประกอบการค้าโคในพื้นที่ยำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงรายประเทศไทยและพื้นที่ใกล้เคียง กับผู้ประกอบการค้าโคในเมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) และพื้นที่ใกล้เคียง จำนวน 20 ราย ซึ่งประกอบด้วย กลุ่มผู้ค้าโคในพื้นที่ยำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย และพื้นที่ใกล้เคียงในจังหวัดพะเยา และจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 10 ราย กับกลุ่มผู้ค้าโคในพื้นที่เมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) และในพื้นที่ใกล้เคียง ในพื้นที่เมืองต้นฝั้งและเมืองปากทา จำนวน 10 ราย

2.3 ผู้ประกอบการเลี้ยงโคในพื้นที่ยำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงรายประเทศไทยและพื้นที่ใกล้เคียง กับในพื้นที่เมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) และพื้นที่ใกล้เคียง จำนวน 20 ราย ได้แก่ กลุ่มผู้เลี้ยงโคที่เป็นเครือข่ายการค้าโคไทย-ลาว ในประเทศไทยจำนวน 10 ราย กับในพื้นที่เมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำนวน 10 ราย ซึ่งประกอบด้วย ผู้ประกอบการเลี้ยงโคในฟาร์มขนาดเล็ก ฟาร์มขนาดกลางและฟาร์มขนาดใหญ่ ที่มีรูปแบบการเลี้ยงโคพื้นเมือง โคลูกผสม และโคพันธุ์ดีที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ

2.4 บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับเครือข่ายการค้าโคจากหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่อำเภอยำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงรายประเทศไทยและพื้นที่ใกล้เคียงกับในเมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) และพื้นที่ใกล้เคียง จำนวน 20 ราย ในประเทศไทย จำนวน 10 ราย ได้แก่ พาณิชย์จังหวัดเชียงราย หัวหน้าด่านและรองหัวหน้าด่านศุลกากร อำเภอยำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย เจ้าหน้าที่ปศุสัตว์และรองเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ อำเภอยำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย หัวหน้าด่านกักกันสัตว์ อำเภอยำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย นายกเทศบาลอำเภอยำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย นายกองค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอยำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย หัวหน้าสำนักงานเกษตรอำเภอยำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย นายอำเภอยำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย และเจ้าหน้าที่ภาครัฐแผนกกิจกรรมและป่าไม้ เมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) จำนวน 10 ราย

ตารางที่ 3.1 สรุปจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประเทศ	ประชากร(ราย)	กลุ่มตัวอย่าง (ราย)
ประเทศไทย	52	40
อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย	25	20
อำเภอเชียงคำ อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา	15	10
อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่	12	10
สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	48	40
เมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว	23	20
เมืองคันทิ	13	10
เมืองปากทา	12	10
รวม	100	80

ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

ข้อมูลและแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยแบ่งได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) เป็นข้อมูลซึ่งรวบรวมจากแหล่งข้อมูลโดยตรงจากกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ โดยผู้วิจัยได้เดินทางไปในพื้นที่อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย และพื้นที่ใกล้เคียงในประเทศไทย กับพื้นที่เมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) และพื้นที่ใกล้เคียง โดยผู้วิจัยได้ไปเก็บข้อมูลในพื้นที่เป้าหมายประมาณ 5 ครั้ง ระหว่างเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2553 ถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2555 เพื่อศึกษาสถานการณ์การค้าโคตตลอดจนถึงแนวทางการพัฒนาเครือข่ายการค้าโคไทย-ลาว โดยการสังเกต สัมภาษณ์ และการสื่อสารส่วนบุคคล เพื่อศึกษาข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัย กับบุคลากรภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง

ได้แก่ ผู้บริโภคเนื้อโคและผลิตภัณฑ์จากโค ผู้ประกอบการค้าโค ผู้เลี้ยงโค และเจ้าหน้าที่ภาครัฐของเครือข่ายการค้าโคไทย-ลาว

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) เป็นการศึกษาค้นคว้ารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเครือข่ายการค้าโคไทย-ลาว ในพื้นที่อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย กับพื้นที่เมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายและกรอบแนวคิดในการวิจัย
2. รูปแบบการพัฒนาเครือข่ายการค้าโคไทย-ลาว
3. ออกแบบเครื่องมือที่ใช้วิจัยและหาคุณภาพของเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลนำเสนอผลการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดจุดมุ่งหมายและกรอบแนวคิดในการวิจัย

ศึกษาและวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเครือข่ายการค้าโคไทย-ลาว ประกอบด้วย ผู้บริโภคเนื้อโคและผลิตภัณฑ์จากโค ผู้ประกอบการค้าโค ผู้ประกอบการเลี้ยงโค บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับเครือข่ายการค้าโคจากหน่วยงานภาครัฐ

ขั้นตอนที่ 2 รูปแบบการพัฒนาเครือข่ายการค้าโคไทย-ลาว

เมื่อได้ทราบว่า มีปัจจัยที่ส่งผลต่อเครือข่ายการค้าโคไทย-ลาว คือ ผู้บริโภคเนื้อโคและผลิตภัณฑ์จากโค ผู้ประกอบการค้าโค ผู้ประกอบการเลี้ยงโค และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับเครือข่ายการค้าโคจากหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งส่งผลต่อรูปแบบการพัฒนาเครือข่ายการค้าโคไทย-ลาว จนสามารถสร้างเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้

ขั้นตอนที่ 3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้ออกแบบเครื่องมือในการวิจัยออกเป็น 4 ส่วน เพื่อสอบถาม ผู้บริโภคเนื้อโคและผลิตภัณฑ์จากโค ผู้ประกอบการค้าโค ผู้ประกอบการเลี้ยงโค และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับเครือข่ายการค้าโคจากหน่วยงานภาครัฐ เป็นการสัมภาษณ์โดยการกำหนดประเด็นต่างๆ ไว้ล่วงหน้า นำประเด็นที่สัมภาษณ์ไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องเชิงเนื้อหาและนำไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง และทำการแก้ไขประเด็นสัมภาษณ์ให้สมบูรณ์

ขั้นตอนที่ 4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการหาคุณภาพ ไปสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างใน 2 ประเทศ จำนวน

ขั้นตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูลและการประมวลผล สรุปผลการวิจัย

ดำเนินการโดยการวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อหาคำร้อยละ พร้อมสรุปผลและนำเสนอผลงานวิจัย

เครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบไปด้วย

1. แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ สัญชาติ ภูมิลำเนา เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ อาชีพ รายได้ สำหรับผู้บริโภคนื้อโคและผลิตภัณฑ์จากโคผู้เลี้ยง โคพันธุ์พื้นเมือง โคลูกผสม โคพันธุ์ดีจากต่างประเทศ ผู้ประกอบการค้าโคและองค์กรภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับเครือข่ายการค้าโคไทย-ลาว

2. การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal Interview) โดยการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Non-Structured Interview) สำหรับผู้บริโภคนื้อโคและผลิตภัณฑ์จาก ผู้ประกอบการค้าโค ผู้ประกอบการเลี้ยงโค และองค์กรภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับเครือข่ายการค้าโคไทย-ลาว

3. การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ใช้กับการสังเกตโดยตรง เป็นการสังเกตที่เฝ้าสังเกตอยู่ภายนอกไม่เข้าไปร่วมกิจกรรมที่องค์ประกอบแต่ละองค์ประกอบที่ดำเนินการอยู่ผู้วิจัยได้ไปพักค้างคืนในพื้นที่ที่ศึกษาเพื่อทำการสังเกตกิจกรรมต่าง ๆ ของแต่ละส่วนขององค์ประกอบ ของเครือข่ายการค้าโคไทย-ลาวที่ได้ดำเนินการกิจกรรมอยู่ ตลอดจนถึงประเพณีวัฒนธรรมของแต่ละส่วนขององค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับบริบทและรูปแบบของเครือข่ายการค้าโคไทย-ลาว

การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองเป็นข้อคำถามแบบสัมภาษณ์ใช้ในการสัมภาษณ์เครือข่ายการค้าโคไทย-ลาว จาก 2 ประเทศ รวม 80 ราย โดยแบ่งข้อสัมภาษณ์ออกเป็น 4 ชุด ขององค์ประกอบเครือข่ายการค้าโคไทย-ลาว ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ชุดที่ 1 ผู้บริโภคนื้อโคและผลิตภัณฑ์จากโค แบ่งเป็นหมวดข้อคำถามได้ 5 หมวด ดังนี้
1) คำถามทั่วไป 2) ประเภทนื้อโคที่ต้องการบริโภคในปัจจุบัน 3) ลักษณะการแปรรูปอาหารเพื่อตรงกับความต้องการของผู้บริโภค 4) เหตุผลในการใช้นื้อโคพันธุ์พื้นเมืองและโคพันธุ์ดีที่นำเข้าจากต่างประเทศ 5) สถานประกอบการที่จำหน่ายนื้อโคพันธุ์พื้นเมืองและโคพันธุ์ดีที่นำเข้าจากต่างประเทศ ซึ่งเป็นข้อคำถามแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองและคำถามปลายเปิด รวมทั้งหมด 10 ข้อ

ชุดที่ 2 ผู้ประกอบการค้าโค แบ่งเป็นหมวดข้อคำถามได้ 6 หมวด ดังนี้ 1) คำถามทั่วไป 2) ประเภทเนื้อโคที่ซื้อขาย 3) วิธีการซื้อขายโค 4) วิธีการชำระเงิน 5) กระบวนการการขนส่งโคระหว่างประเทศ 6) แหล่งการซื้อขายโคที่ส่งไปประเทศลาว ซึ่งเป็นข้อคำถามแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองและคำถามปลายเปิด รวมทั้งหมด 10 ข้อ

ชุดที่ 3 ผู้ประกอบการเลี้ยงโค แบ่งเป็นหมวดข้อคำถามได้ 6 หมวด ดังนี้ 1) คำถามทั่วไป 2) ปริมาณโคพื้นเมืองที่เลี้ยงในอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงรายประเทศไทยและพื้นที่ใกล้เคียงในพื้นที่จังหวัดพะเยา จังหวัดเชียงใหม่ กับในพื้นที่เมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) และพื้นที่ใกล้เคียงในพื้นที่เมืองต้นผึ้ง เมืองปากทา 3) พื้นที่ที่ใช้เลี้ยงโคของเครือข่ายการเลี้ยงโคไทย-ลาว 4) ชนิดของโคที่เลี้ยงของเครือข่ายการค้าโคไทย-ลาว 5) ประเภทอาหารที่ใช้ในการเลี้ยงโค 6) ประเภทโคพันธุ์ที่นำเข้าจากต่างประเทศเป็นข้อคำถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองและคำถามปลายเปิด รวมทั้งหมด 10 ข้อ

ชุดที่ 4 บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับเครือข่ายการค้าโคจากหน่วยงานภาครัฐ แบ่งเป็นหมวดข้อคำถามได้ 7 หมวด ดังนี้ 1) คำถามทั่วไป 2) ความเหมาะสมของพิกัดภาษีนำเข้า ส่งออกกับประเทศเพื่อนบ้าน 3) การค้าผ่านกระบวนการผ่านศุลกากร 4) กระบวนการกักสัตว์เพื่อตรวจสอบโรคติดต่อในการส่งออกและนำเข้าโค 5) การส่งเสริมการเลี้ยงโคพันธุ์พื้นเมืองและพันธุ์ต่างประเทศ (พันธุ์ดี) 6) การส่งเสริมการค้าโคกับประเทศเพื่อนบ้าน 7) การให้บริการเคลื่อนย้ายโคเข้าออกนอกพื้นที่จังหวัดซึ่งเป็นข้อคำถามแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเองและคำถามปลายเปิด รวมทั้งหมด 10 ข้อ

การหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

การหาคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัย (ประเด็นการสัมภาษณ์) เป็นการหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) และการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

1. การหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) การหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น มาเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทและผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องด้านโครงสร้างเนื้อหา และภาษาเพื่อให้มีความสมบูรณ์ตรงตามความเข้าใจของผู้ตอบ และสามารถวัดได้ตรงกับเรื่องที่ต้องการศึกษา แล้วนำมาปรับปรุงให้เหมาะสม มีความถูกต้อง ก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูล โดยใช้เทคนิค IOC (item objective congruence index) เพื่อหาความสอดคล้อง ซึ่งค่าความสอดคล้องต้องอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 จากการตรวจสอบพบว่าค่า IOC ของแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ มีค่าเท่ากับ 0.71

2. การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามและประเด็นสัมภาษณ์ เมื่อได้แบบสอบถามและประเด็นสัมภาษณ์ ที่มีการปรับปรุงแก้ไขผ่านการปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว จึงนำไปทดสอบ

โดยการสัมภาษณ์เกษตรกรเครือข่ายการค้าโคที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 ท่าน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของประเด็นสัมภาษณ์ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbrach's Alpha Coefficients) พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของประเด็นสัมภาษณ์ มีค่าเท่ากับ 0.89 จึงนำประเด็นสัมภาษณ์ที่ได้ผ่านการทดสอบไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. วิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.1 ทำบันทึกข้อความถึงบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ เพื่อทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.2 ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือ เพื่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.3 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดย ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์แบบสอบถามและแบบสังเกต เก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ตามที่ผู้วิจัยกำหนด คือ ในพื้นที่จังหวัดเชียงราย ประเทศไทย ได้แก่ อำเภอเชียงของ ในพื้นที่จังหวัดพะเยา ได้แก่ อำเภอเมืองและอำเภอเชียงคำ และอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ สำหรับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) ได้แก่ พื้นที่เมืองห้วยทราย เมืองต้นผึ้ง เมืองปากทา แขวงบ่อแก้ว รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 80 ราย โดยใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลเดือน มิถุนายน พ.ศ. 2553 ถึงเดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2555

2. การศึกษาภาคสนาม

2.1 การเตรียมตัวเบื้องต้นก่อนออกภาคสนาม

2.1.1 ทำการศึกษาค้นคว้าทบทวนหนังสือ เอกสาร บทความ รวมถึงความเป็นอยู่ของเกษตรกรเครือข่ายการค้าโคไทย - ลาว ด้านภาษา วัฒนธรรม ลักษณะนิสัยใจคอ ศาสนา สภาพเศรษฐกิจ การปกครอง สภาพภูมิศาสตร์ อาหารการกิน ในพื้นที่ชุมชนของเกษตรกรเครือข่ายการค้าโคไทย-ลาว

2.1.2 ศึกษาทบทวนความรู้ทางภาษาศาสตร์ เฉพาะถิ่นทั้งสองประเทศ

2.1.3 ติดต่อขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานราชการหรือหน่วยงานท้องถิ่นที่รับผิดชอบในพื้นที่เพื่อแจ้งล่วงหน้าและเพื่อความสะดวกปลอดภัยในการทำวิจัย

2.1.4 ติดต่อประสานกับบุคคลที่เป็นผู้นำชุมชนและเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย เพื่อช่วยให้การเข้าไปอยู่ในพื้นที่ของผู้วิจัย เป็นที่ยอมรับของคนในพื้นที่มากขึ้น ทั้งยังสามารถช่วยชี้แนะแหล่งข้อมูลที่ผู้วิจัยต้องการ

2.1.5 ผู้วิจัยเตรียมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยที่จำเป็น เช่น แผนที่ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจดบันทึก เครื่องบันทึกเสียง กล้องถ่ายรูป คอมพิวเตอร์พร้อมอุปกรณ์ อุปกรณ์เครื่องเขียนรวมทั้งหนังสือแนะนำตัวและหนังสือขอความร่วมมือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ คิดตัวไปในพื้นที่ด้วยทุกครั้ง

2.2 ข้อมูลการวิจัยภาคสนามสำหรับเก็บรวบรวม

หลังจากเตรียมตัวเบื้องต้นสำหรับการลงพื้นที่ในภาคสนามผู้วิจัยได้วางแผนกำหนดลงภาคสนามทั้งสองประเทศ เพื่อทำการเก็บข้อมูลของเครือข่ายการค้าโคไทย-ลาวดังนี้

2.2.1 การลงพื้นที่ในการสัมภาษณ์ต้องสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนก่อนทุกครั้ง ขั้นตอนนี้มีความสำคัญต่อการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างมาก โดยทำให้ชุมชนได้ไว้วางใจก่อน เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือและตรวจสอบได้ ซึ่งได้อาศัยแนวคิดที่ว่าผู้วิจัยและผู้ให้ข้อมูลต้องมีความคุ้นเคยกันไว้วางใจกันและกัน ดังนั้นการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนจึงเป็นสิ่งสำคัญประการแรกที่ผู้วิจัยต้องดำเนินการ ผู้วิจัยเป็นผู้ที่อยู่ในครอบครัววงจรเครือข่ายการค้าโคในพื้นที่อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงรายและพื้นที่ใกล้เคียง ในพื้นที่จังหวัดพะเยา จังหวัดเชียงใหม่กับในพื้นที่เมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) และพื้นที่ใกล้เคียงในเมืองต้นผึ้ง เมืองปากทา ตลอดจนถึงประเทศจีนตอนใต้ (สิบสองปันนา) มาเป็นระยะเวลาอันยาวนานจนถึงปัจจุบันนี้ ซึ่งเป็นกลุ่มที่ให้ข้อมูล ทำให้ผู้วิจัยมีความคุ้นเคยและได้รับความไว้วางใจจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ในระยะแรกผู้วิจัยเน้นการทำความเข้าใจ วัตถุประสงค์และเป้าหมายในการวิจัยต่อผู้ให้ข้อมูล โดยเริ่มจากการทำความเข้าใจร่วมกับกลุ่มผู้นำทางภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเครือข่ายการค้าโคไทย-ลาว การเข้าไปสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูล จึงสามารถระบุกลุ่มผู้ให้ข้อมูล โดยไม่ประสบปัญหาด้านความสัมพันธ์และความไว้วางใจ พร้อมทั้งทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในการเข้าพื้นที่เก็บข้อมูลแต่ละครั้งเป็นระยะเวลาหลายวัน โดยบางครั้งผู้วิจัยพักค้างคืนในพื้นที่เป้าหมายที่เข้าไปเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อสังเกตการณ์ผู้วิจัยได้เริ่มดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 ซึ่งเป็นช่วงที่ผู้วิจัยได้กำหนดหัวข้อ การทำวิจัยและยังปฏิบัติดังนี้อย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลาการศึกษาในหลักสูตร ผู้วิจัยจึงมีความเชื่อมั่นในศักยภาพและประสิทธิภาพในการปฏิบัติการเชิงคุณภาพได้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2.2 ในการลงพื้นที่ในการสัมภาษณ์ต้องทำตัวให้กลมกลืนกับชุมชนท้องถิ่น นอกจากสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนท้องถิ่นแล้ว ผู้วิจัยต้องทำตัวให้กลมกลืนกับชุมชนท้องถิ่น ปฏิบัติตัวเสมือนกับเป็นคนท้องถิ่นนั้นๆ การแต่งกายให้ใกล้เคียงกับวัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่น เพื่อให้มองเห็นว่าเป็นพวกกลุ่มเดียวกัน การรับประทานอาหารที่ชุมชนท้องถิ่นที่มีอยู่หรืออาหารที่กลุ่มเกษตรกรจัดให้เพื่อรับประทานอาหารร่วมกันด้วยความเต็มใจ ซึ่งแสดงถึงความไม่รังเกียจ ความเป็นชุมชนท้องถิ่นของเกษตรกร

2.2.3 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลและการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม

2.3 การจัดทำข้อมูล

2.3.1 ตรวจสอบประเด็นสัมภาษณ์ให้มีความสมบูรณ์ นำไปสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 80 ราย คิดเป็นร้อยละ 100

2.3.2 นำแบบสัมภาษณ์ที่มีคำตอบสมบูรณ์ทุกฉบับให้คะแนนตามเกณฑ์น้ำหนักที่กำหนดไว้

2.3.3 นำข้อมูลตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้มาวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติ

2.3.4 นำผลมาวิเคราะห์ข้อมูลตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

เป็นการวิเคราะห์เครือข่าย (Network Analysis) ของการค้าโคไทย-ลาว ประกอบด้วย ผู้บริโภคนื้อโคและผลิตภัณฑ์จากโค ผู้ประกอบการค้าโค ผู้ประกอบการเลี้ยงโค บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับเครือข่ายการค้าโคจากหน่วยงานภาครัฐ โดยการแยกประเด็นการศึกษาตามวัตถุประสงค์ ประเด็นการสัมภาษณ์ ใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา โดยแยกประเด็นที่ค้นพบออกเป็นส่วนต่างๆ วิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าความถี่เมื่อได้ทราบว่ามีปัจจัยที่ส่งผลต่อเครือข่ายการค้าโคไทย-ลาว คือ ผู้บริโภคนื้อโคและผลิตภัณฑ์จากโค ผู้ประกอบการค้าโค ผู้ประกอบการเลี้ยงโคและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับเครือข่ายการค้าโคจากหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งส่งผลต่อรูปแบบการพัฒนาเครือข่ายการค้าโคไทย-ลาว จนสามารถสร้างเป็นกรอบแนวคิดและรูปแบบการพัฒนาเครือข่ายการค้าโคไทย-ลาวในการวิจัยครั้งนี้